

Memo

Aan Dienst SZW, afdeling Beleid

Van Hanneke Andringa, voorzitter deelraad Participatie

Betreft **Advies over het beleidsplan schuldhulpverlening**

Datum 10 mei 2016

Over het algemeen is de deelraad Participatie positief over het beleidsplan Schuldhulpverlening. De inzet op de drie genoemde pijlers klinkt goed en het is mooi dat er extra aandacht komt voor jongeren bij het voorkomen van schulden en leren omgaan met geld. Het is ook goed dat deze aandacht niet beperkt is tot het VMBO. Hoger opgeleide jongeren maken net zo goed schulden (p. 8-9). Het is jammer dat er tot nu toe zo weinig inwoners met schulden geholpen kunnen worden. Verder leest de deelraad Participatie niet in dit beleidsplan, wat er met de aanbevelingen van de Rekenkamer Den Haag is gedaan, nog zal worden gedaan of niet zal worden overgenomen. Het is een onderwerp dat de Participatieraad zeer bezig houdt. De deelraad Participatie adviseert om dit nog op te nemen in het beleidsplan.

We lezen dat gestreefd wordt naar een meer preventieve aanpak en een invulling van de lerende organisatie (pag. 7). Hoe ziet de gemeente dit in concreto voor zich? De deelraad Participatie adviseert om in het beleidsplan naast abstracties ook concreter aan te geven hoe e.e.a. ingevuld kan worden in samenwerking met ketenpartners. Wat zou de rol van de diverse organisaties voor de gemeente kunnen zijn naast deelname aan de Cliëntenraad. Ons werk is er immers ook op gericht oplossingsgericht procedures te voorkomen en in een zo vroeg mogelijk stadium kwesties aan te pakken.

Pijler 3 (p.8) is volgens de deelraad Participatie onderbemand. Zeker cliënten met een grote administratieve achterstand kunnen niet worden geholpen door de gemeente. Deze mensen worden vaak geholpen door vrijwilligersorganisaties, zoals Kompassie, Humanitas en Schuldhulpmaatjes. Deze worden (gedeeltelijk) gefinancierd door de gemeente. De deelraad Participatie adviseert om dit expliciet te melden in het beleidsplan.

Het lijkt de deelraad Participatie overigens ook belangrijk dat wordt gewerkt aan het imago van schuldhulpverlening; dat deze voor mensen met schulden echt een goede oplossing kan zijn. Er zijn namelijk geluiden dat mensen er ook door afgeschrikt worden; drie jaar lang van weinig leven terwijl ze alles wat ze extra hebben moeten inleveren.

Van groot belang met betrekking tot vroegsignalering is dat direct bij iedere aanvraag voor een bijstandsuitkering wordt gekeken naar eventuele schulden (p. 11). De deelraad Participatie mist op pagina 11 de visie hoe wordt omgegaan met inwoners die tijdelijk niet goed voor hun financiën kunnen zorgen, bijvoorbeeld depressie, bipolaire stoornis en ADHD. Pagina 11/12 klopt niet. De gemeente helpt niet maar geeft aan wat cliënten moeten doen. In dit stadium is het aan te bevelen om naar organisaties te verwijzen die kunnen ondersteunen. Op pagina 12 ontbreekt in de eerste zin het woord traject. Als Deelraad Participatieraad willen we graag nauw betrokken zijn bij de ontwikkelingen die onder 3.4 (innovatie) zijn beschreven.

Verder is het zorgelijk dat schuldeisers (overheidsinstanties) de beslagvrije voet als bestaansminimum niet respecteren. Het verheugt de deelraad Participatie dat er wordt voorgenomen om met de Belastingdienst en het CJIB hierover afspraken te maken. Het lijkt ons ook belangrijk dat burgers zelf goed op de hoogte zijn van de beslagvrije voet, zodat zij zelf ook weten dat zij actie kunnen ondernemen wanneer deze in het gedrang komt (p. 14).

Wij verwachten van het Gemeentebestuur dat zij alles doet om staatsecretaris Klijnsma te ondersteunen in haar streven om de beslagrijve voet aan te houden ook voor overheden, inclusief de Gemeente Den Haag.

Op pagina 15 mist de deelraad Participatie de Stichting Kompassie onder de opsomming van de maatjesprojecten. Het zou goed zijn als bij iedereen, zeker bij de medewerkers van de gemeente, duidelijk is bij welke organisatie de verschillende cliënten het best terecht kunnen. De deelraad Participatie adviseert dan ook om hier aandacht aan te besteden..

Met zorgaanbieder zijn afspraken gemaakt over toeleiding van hun klanten naar gemeentelijke schuldhulpverlening (p. 15). Valt de psychiatrie (inclusief vrijgevestigde psychologen/psychiaters) hier ook onder? Het lijkt ons goed om deze cliëntengroep actief te benaderen, ook over bijvoorbeeld de mogelijkheid van bijzondere bijstand. Folders in wachtkamers kunnen helpen. De deelraad Participatie adviseert om niet alleen melding te maken van de gemaakte afspraken in het beleidsplan, maar ook om de afspraken zelf op te nemen.

De deelraad Participatie adviseert om bij de woningcorporaties aan te dringen op (gedeeltelijke) kwijtschelding van de verhogingen bij achterstallige betalingen, indien alsnog de te betalen huurschuld wordt voldaan. Bij bijvoorbeeld HaagWonen is de kwijtschelding 50% van de verhoging van het huurbedrag.

In het proces van huisuitzetting is het voor de cliënt niet genoeg duidelijk waarom zij in hun situatie eigenlijk een klacht zouden moeten indienen. Hierbij is ondersteuning en doorverwijzing naar Sociaal Raadslieden noodzakelijk.(p15)

Verder adviseert de deelraad Participatie dat de gemeente Den Haag zich aan wettelijke beslistermijnen houdt. Bij de Klantenservice SZW wordt gemeld dat na aanvraag de toekenning van de bijstandsuitkering minimaal 12 weken duurt., terwijl de wettelijke beslistermijn 8 weken is. Als een toekenning zoveel tijd in beslag neemt, is de kans groot dat er (problematische) schulden ontstaan. Het tijdig beslissen op aanvragen van een bijstandsuitkering is dus ook een goede preventieve maatregel. Op p. 17 wordt nog wel gezegd dat voor de doorlooptijd van het eigen traject geen termijn is vastgesteld en dat die per burger verschilt. Psychische en verslavingsproblemen zijn hierop van invloed, zo wordt gesteld. Wat is dan die van invloed? Wat betekenen dergelijke problemen voor de doorlooptijd? Wordt deze verkort en zo ja, in welke mate? Zijn hier cijfers over? Tot slot vragen we ons ook af hoe het zit met mensen die als gevolg van (al dan niet tijdelijke) psychische problemen schulden hebben gemaakt. Verder missen wij het doelgroepenbeleid bij schuldhulpverlening. Het is nagenoeg onzichtbaar; in bijlage 2 staat onder punt 23 vermeld als: "Meldingen zorgaanbieders (doelgroepen-route)" zonder verdere uitleg. Dit beleid is er speciaal voor dak- en thuislozen, verslaafden, mensen met multi problematiek en mensen met psychische kwetsbaarheid. De deelraad Participatie adviseert om dit expliciet op nemen in het beleidsplan.

Nogmaals pleiten wij er voor om zoals in Rotterdam de schulden bij een zorgverzekeraar overneemt, zodat er de mogelijkheid is om over te stappen naar de 'Haagse' collectieve verzekering.